

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма	«Економіка»
Факультет	Економічний
Кафедра	Економіки та фінансів
Семестр	II
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к.е.н., доцент Артюшок Костянтин Андрійович
Контактна інформація	n.v.lishchuk@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Підтримання стійкої динаміки економічного зростання, а відтак – сталого соціально-економічного розвитку є одним із найважливіших довгострокових завдань економічної політики уряду будь-якої країни. Завдання ефективного управління розвитком ускладняється в період трансформації соціально-економічної системи, зміни економічного механізму її функціонування, зумовленого історичними процесами і науково-технологічним прогресом. В ході таких трансформацій в системі переосмислюються економічні відносини, набувають іншого сенсу інструменти державного впливу на економічні й соціальні процеси, змінюються форми і способи їх імплементації в господарський механізм, розробляються адекватні новим умовам і новим завданням методи й інструменти управління економічною поведінкою.
Мета та цілі	є формування у здобувачів системи знань, умінь та навичок і світогляду, необхідних для прийняття раціональних економічних рішень в умовах соціальних та екологічних обмежень, а також застосування принципів та підходів сталого розвитку в умовах обмеженості ресурсів.
Результати навчання	Результатом вивчення дисципліни має стати засвоєння підходів до розробки, обґрунтування і прийняття ефективних рішень з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності, розробки соціально-економічних проектів та систем комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.
Soft skills	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку; здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси; здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем; здатність планувати і розробляти проекти у

	сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення; здатність оцінювати та систематизувати ретроспективний, поточний і перспективний стан соціально-економічних систем в регіональному вимірі; здатність швидко адаптувати соціально-економічну систему до мінливого середовища в умовах обмеженості ресурсів з дотриманням принципів сталого розвитку середовища в умовах обмеженості ресурсів з дотриманням принципів сталого розвитку.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Управління людськими ресурсами», «Фінансове забезпечення соціально-економічних систем».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	К-сть балів
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Теоретико-концептуальні засади сталого розвитку	Визначення сталого розвитку. Наукові основи стратегії сталого розвитку природи та суспільства. Основні поняття і визначення сталого розвитку. Концепція сталого розвитку: цілі, завдання, принципи, проблеми і напрямки сталого розвитку. Історія формування та розвитку концепції сталого розвитку суспільства. Принципи сталого розвитку. Шляхи розв'язання проблем переходу до сталого розвитку. Концепція сталого розвитку соціально-економічних систем: сутність і стратегічні пріоритети.	Опорний конспект, Вивчення основних визначень і термінів.	6
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку	Основні документи світового співтовариства по сталому розвитку. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку в Україні. Проблеми нормативно-правового забезпечення сталого розвитку України. Теоретичні засади управління розвитком соціально-економічних систем в розрізі макро-, мезо- та мікрорівнів.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання індивідуального завдання	6
Тема 3. Економічне зростання і сталий розвиток	Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Теорії сталого розвитку. Конкурентоспроможність соціально-економічних систем як передумова і результат їх інноваційного розвитку. Інституцій підтримки реалізації стратегії сталого розвитку економіки України	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, тести	6
Тема 4. Економічна діяльність суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку	Реалізація принципів концепції сталого розвитку в діяльності підприємства. Сучасні аспекти сталого розвитку підприємств. Фактори, які впливають на сталий розвиток підприємств. Методи управління сталим розвитком підприємств. Фінансово-економічні проблеми забезпечення сталого розвитку підприємств України. Прогнозування сталого розвитку підприємств. Структурно-динамічна характеристика та ресурсний потенціал підприємницького сектора України.	Конспектування тематичного матеріалу, підготовка до практичного заняття, усне опитування	6
Тема 5. Індикатори сталого розвитку соціально-економічних систем	Вимірювання сталого розвитку (індикатори та індекси). Індекси соціального, економічного і екологічного вимірів. Програмний пакет Dashboard of Sustainability. Основні економічні індикатори: процент росту ВВП; покращення режиму харчування людей; середній процент використання природних ресурсів на одного мешканця. Основні економічні, соціальні індикатори та індикатори довкілля: демографічні показники, середня тривалість життя і грамотність населення; процент зменшення безробіття; доступ до санітарних послуг; індекс людського розвитку. Розрахунок індексу людського розвитку. Індикатори споживання енергії; індикатори випущених відходів; процентне співвідношення території, що захищається для підтримки біологічного розмаїття, до	Складання презентації за темою, підготовка до практичного заняття, тести	6

	поверхневої території		
Змістовий модуль 2			
Тема 6. Ресурсне забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем	Принципи забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем. Принципи суспільної організації в просторі або принципи «екологічної республіки». Принципи екологічних цілей, або від задоволення потреб до формування життєблагодатних комплексів. Обґрунтування концепції і методології інституційного і ресурсного забезпечення сталого розвитку соціально-економічних систем. Інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення сталого розвитку.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання індивідуального завдання (1 на вибір) підготовка до практичного заняття	6
Тема 7. Економічний механізм раціонального використання ресурсів	Поняття, сутність і особливості природокористування, його основні наукові категорії, закономірності, принципи. Методи управління природоохоронною діяльністю (адміністративні та економічні), їх поєднання. Економічний механізм і еколого-економічні інструменти. Еколого-економічні інструменти: принципи формування і механізми дії. Форми еколого-економічних інструментів.	Презентація основних положень за темою, перевірка індивідуального завдання.	6
Тема 8. «Зелена економіка» в контексті забезпечення переходу України до сталого розвитку	Сутність, цілі та базові принципи «зеленої економіки». Правові основи розвитку «зеленої» економіки. «Зелена економіка» як чинник розвитку зовнішньоторговельних відносин. Моделювання умов і процесів розвитку «зеленого підприємництва» як міжгалузевих структурних змін в економіці регіону на основі мережевої взаємодії	Усне опитування, перевірка індивідуального завдання.	6
Тема 9. Інституціональний розвиток сфери поводження з відходами та вторинного ресурсокористування в Україні на шляху свроінтеграції	Ідентифікація безпекових факторів й ендегенних ризиків, пов'язаних з відходами. Особливості поводження з відходами. Стратегічні напрями фінансового забезпечення поводження з відходами. Ідеологія і методологія адаптації законодавства України у сфері охорони довкілля та поводження з відходами до норм Європейського Союзу. Методологія і практика вартісних оцінок імплементації директив ЄС у сфері поводження з відходами.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття,	6
Тема 10. Стратегічні напрями формування моделі сталого розвитку України та її регіонів	Конструктивно-ключові критерії мультирівневої діагностики соціально-економічного потенціалу сталого розвитку. Методологічні засади формування організаційно-економічного механізму управління соціально-економічним потенціалом сталого розвитку регіонів. Способи та алгоритми розробки регіональних та місцевих економічних стратегій сталого розвитку з урахуванням методології ЄС. Паспортизація національної економіки як методологічна передумова нарощення соціально-економічного потенціалу регіону.	Експрес опитування, перевірка виконаних завдань на практичне заняття, тести.	6

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Національна парадигма сталого розвитку України. К. : Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2016. 72 с.
2. УКРАЇНА 2030: Доктрина збалансованого розвитку. Львів: Кальварія, 2017. 164 с.
3. Сталый розвиток суспільства: навч. посіб. / А. Садовенко, Л. Масловська, В. Середа, Т. Тимочко. К. 2011. 392 с.
4. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навч.- метод. посібн. К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с.
5. Стратегія сталого розвитку: еколого-економічний аспект: навч. посіб. / І.В. Замула, І.В. Давидова, Г.В. Кірейцева, М.Б. Корбут, В.В. Травкін. ЖДТУ, 2017. 200 с.
6. Kropp, Ariane. Grundlagen der Nachhaltigen Entwicklung. Handlungsmöglichkeiten und Strategien zur

Umsetzung. Gabler Verlag. 2019. 49 p.

7. Michael von Hauff. Nachhaltige Entwicklung. Grundlagen und Umsetzung. De Gruyter Oldenbourg. 2014. 282 p. 8. Сталий розвиток місцевих громад. Підручник / М.О. Клименко, О.М. Клименко, Л.В. Клименко. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 296 с.

8. Караева Н., Сталий розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем: Навчальний посібник / Н. Караева, Р. Корпан, Т. Коцко, І. Недін. Університетська книга. 2015. 384 с.

9. Артюшок, К., Верстяк, А., Кравчук, П., Дорофеев, О., Польова, О., & Капеліста, І. (2023). ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ВІДНОСИНАХ ВЛАСНОСТІ НА ПРИРОДНІ РЕСУРСИ: ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ТА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 6(53), 376–391. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.53.2023.4233>

10. Артюшок К.А. Критерії та індикатори економічної безпеки і збалансованого розвитку регіону // Збалансоване природокористування: Науково-практичний журнал. – 2016. – № 3. – С. 58-63.

11. „Зелена” економіка крізь призму трансформаційних зрушень в Україні : монографія / Б.В. Буркинський, Т.П. Галушкіна, В.Є. Реутов. НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. О. : Підприємство Фенікс, 2011. 348 с.

12. Марушевський Г.Б., Нижник О.М. Методичні рекомендації для врахування Цілей сталого розвитку в стратегіях розвитку територіальних громад К.: ПРООН/ГЕФ, 2017. 58 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	30
Змістовий модуль 2 (теми 5-10)	30
Підсумковий контроль – залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни